

1928 MATI IN GOSPODINJA Št. 20

Križi in težave.

V znani gorenjski vasi je živel mož, cestar je bil, ki je nad dvajset let ležal, od kapi zadet, na bolniški postelji. V vsem tem dolgem času pa ni ta mož, kakor pripovedujejo sosedje, nikoli tožil, ali godrnjal, ampak je z občudovanja vredno potrpežljivostjo nosil svoj težki križ. In zakaj?

Kadarkoli ga je kdo vprašal, kako more tako mirno prenašati svojo nesrečo, je vselej odgovoril, da Bog že vé, da je tako zaslužil.

Kadar se spomnim na tega moža, mi pridejo na misel mnogi, ki se čisto drugače obnašajo. Če jim kdaj ne gre vse po želji, če pridejo bolezni, nesreče, izgube, tedaj se obračajo z nevoljo k Bogu. Dolže ga, da je trd, brez vse ljubezni in povsem nepravičen. Kako polni gneva vprašujejo: S čim smo pač to zaslužili? Saj smo vendar pošteni ljudje! Zdaj pa res ne bomo hodili več v cerkev in tudi molili ne bomo, saj nič ne pomaga.

Take ljudi bi pač kazalo vprašati, kaj jim je Bog prav za prav dolžan, kdaj so vse te dobre stvari, ki jih ori Njega zablevajo, pri Njem shranili, da se tako obastno napram Njemu obnašajo.

Največje zlo pri vsem tem pa je še to, da ti ljudje tega svojega razpoloženja ne skrivajo niti pred otroki.

Ne gre tu samo za slab zgled glede razmerja proti Bogu; s takim obnašanjem izrujejo prepogosto starši iz otroških src ono naravno vdanost v božjo dobroto in usmiljenje, ki jo otrok najprej razume, prej kot vse druge božje lastnosti. In kakšen upor se potem vseli v tista srca? Ne samo do Boga, čez katerega imajo starši toliko pritožb; tudi do staršev samih zaradi tiste otroške pravilne preračunjenosti, ki je starši pri otroku niti ne pričakujejo ne.

Le spomnimo se, koliko tožba in mrmranja je bilo letošnje poletje zaradi tega, ker ni hotelo prav takrat deževati, ko se je ljudem zdelo, da bi bilo treba. Kakor, da so nedavno pri Bogu shranili vodo, ki naj bi jim na željo namočila polje. — Koliko nepotrebnega besedičenja ob tem-le zadnjem dvatedenskemu dežju, ajda in grozdje in češplje, vse je preč: In vendar je še povsod od vsakega nekaj! Otroci, ki navidez nič o takim govorjenju ne razumejo, vse to vzamej kot čisto resnico in izgube potem pravilno razmerje tudi za povsem navadne stvari.

Zato je nujno treba, da se zlasti mati vedno zaveda, kako važno je, da otroku v vseh zadevah pravilno ravnanje božje previdnosti raztolmači. Zlasti naj to stori v težavah in križih, ki jih prinese vsak dan. S tem otroku ne bo odvzela tiste preproste ravnodušnosti, ki mu je zvesta spremijevalka vse detle, dokler mu je vnani svet ne iztrga in nadomešči z nekakim pohlepom po samih lo-brinah, kakor to zahteva čutnost. Nasprotno, utrdila jo bo, da se bodo troci vedno vanje čutili v dobrotah božjih rokah

Lovske puške Flobert puške, brovninje, pištole za strašenje psov, samokrese, topiče, zaloga lovskih in ribiških potrebnin ter umetni ogenj. — F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 1.

Kuhinja.

Vsukanec z gobami. — Zavri dva litra vode in jo osoli, nato ji prideni tri pesti zrezanih, poparjenih in ožetih gob; kadar so nekaj minut vrele, jim prideni štiri pesti iz pšenične moke in jajec napravljene vsukanca. Ko vse skupaj 10 minut vre, mu prideni redko prežganje iz dveh žlic masti in eno žlico moke. Ko vse še prevre, prilij žlico kisa in stresi jed v skledo.

Paradižnikov riž z gobami. — Skuhaj četrta litra opranega riža, z enim litrom juhe ali vode. Med kuhanjem mu prideni par žlic pretlačenih paradižnikov. Posebej pa duši v kozici na masti (za eno žlico) nekoliko drobno zrezanega zelenega peteršilja, čebule in strok česna ter dve pesti na listke zrezanih in poparjenih ter ožetih gob, jih osoli in duši pol ure, ter jih med riž takole nadevaj: Namaži kozo s surovim maslom, deni vanjo za dva prsta na debelo riža, potem nekaj žlic gob, zopet riž in gobe, ki jih vselej lepo razravljaj in nazadnje riž. Postavi kozo za 15 minut v pečico, da se nekoliko zarumeni. Stresi riž na krožnik in ga postavi kot samostojno jed na mizo.

Makaroni s krompirjem. — Napravi iz 6 debelih olupljenih in kuhanih krompirjev, nekaj žlic vročega mleka in za oreh surovega masla in nekoliko soli pire. Skuhaj v slani vodi 10 dkg drobnih na majhne koščke zlomljenih makaronov. Kuhane odcedi, namaži primerno kozo ali skledo s surovim maslom, deni vanjo za dva prsta na debelo pireja, nato makarone, ki jih potresi z eno žlico navadnega nastrganega sira, zopet krompir, špagete, sir. Nazadnje krompir, ki ga potresi s sirom in polj z raztopljenim surovim maslom. Postavi v pečico za 20—25 minut. Postavi kot samostojno jed s salato na mizo.

Mrzlo koštrunovo meso z majonezo. — Razreži mrzlo koštrunovo meso (kuhano ali pečeno) na tanke rezine in ga oblij z majonezo in obloži s kuhano peso in kislimi kumaricami.

Majoneza. — Za četrta kilograma mrzlega mesa, zričaj pol drobne čebule, jo deni v kozo, prideni za oreh surovega masla in kavino žlico moke, nekoliko mešaj in prilij eno osminko litra juhe in žlico kisa ter mešaj na sopari, da se zgosti, potem prideni eno žlico mleka in mešaj da se ohladi. Primešaj rumenjaki, dve žlici olja, nekoliko popra in po okusu še nekoliko kisa in soli.

Broskvin narastek. — Vzemi 1 kg broskvev, jim odstrani koščice, jih deni v kozo ter jim prideni eno žlico sladkorja, nekaj žlic vode in jih duši. Ko se zmehčajo jih pretlači in mešaj z dvema žlicama sladkorja, prideni sneg treh beljakov in ko vse dobro premešaj postavi narastek za 15 do 20 minut v srednje vročo pečico, da se nekoliko zarumeni.

Nov kuhinjski stroj.

Malokateri gospodinja izven Ljubljane je imela priliko, da bi si bila ogledala ljubljanski velesojem ali jesensko razstavo. Med mnogimi drugimi predmeti za gospodinjstvo, bi jo bil gotovo posebno zanimal nove vrste kuhinjski stroj »Jupiter«, ki predelava (melje, drobi, reže, preša itd.) skoro vsa živila, bodisi iz rastlinstva ali živalstva. — Nadomešča torej vsakovrstne druge stroje, ki so v vsakem gospodinjstvu nezogibno potrebni, kakor mlinček za kavo, orehe in drugo suho in oljnato zrnje, stroj za rezanje mesa in še marsikako drugo pripravo.

Celotni stroj tehta 8 kg in je ves iz trdega jekla. Vsi deli so svetlo v ognju pokositreni, da je rjavenje izključeno. Sestavljen je iz težkega zunanega oboda, v katerega se dajo izlahka ustavljati razni vložki in pritlikline, kakoršen je pač posel, ki naj ga stroj opravlja. Sestavljanje je prav lahko in ga vsaka količkar spretna gospodinja lahko takoj razume, ako se malo potrudil.

S tem strojem lahko hitro in brez truda pretlačimo vsakovrstno kuhano sadje, paradižnike, špinačo, sirov in kuhan krompir in sploh vso zelenjad. Na isti način lahko sprešamo maline, ribez, borovnice in razno drugo, zlasti jagodasto sadje. Prav na enostaven način spremenimo stroj v mlin, ki melje vsa oljnata semena, kakor orehe, lešnike, bučno seme, mandlje, mak itd. Ako zamenjamo notranje vreteno, dobimo mlinček za suha, trda semena in druge krhke snovi, kakor bobovo in žitno kavo, sladkor, posušen kruh, pa tudi razna žita. S preprosto izmenjavo notranjih delov, dobimo zopet drug stroj, ki reže vsakovrstno meso, slanino, polni klobase in dela trojno brigano pečenje. Poseben vložek ga spremeni v stroj za drobne okrogle

Najboljše, najprijetnejše, najzanesljivejše

sredstvo za čiščenje ZELODCA in ČREV za OTROKE in ODRASLE je:

PRASEK

MAGNA
PURGA

Ako redno jemljete po vsakem obedu na žlici noča v pol čase vode prasek MAGNA. Vam povzroči prijetno prebavo in preprečuje travno ZARJENJE.

ODSTRANJUJE

preobilno kisline v želodcu, neprijeten duh iz ust, pehanje, vadičevanje, gorčico.

ZDRAVI

katar ZELODCA, katar ČREV, bolezn. JETER, krče v želodcu, hemoroidi, tvorci v želodcu.

Dobite ga v vseh lekarnah: 1 zavoj s točnim navodilom 4 di; ali naročite na naslov: LABORATORIJ »ALGA«, SUSAK, Tvarniška ulica št. 45 in priložite pisnu 10 Din v znakih na 2 zavojca.

V vsako hišo Domoliuba!

in široke rezance. Zopet majhna izprememba, pa imamo stroj za makarone.

Stroj deluje v vsaki sestavi lahko in brez hibe, goni ga brez napora vsaka ženska, v nekaterih sestavah tudi že odrasel otrok. Razširjen je že tudi pri nas v marsikaterem večjem gospodinjstvu. Cena mu je 570 Din. Dobi se pri Brezalkoholni produkciji v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10. Glavni zastopnik za Jugoslavijo je Stanko Pitamic v Celju.

Kaj storiš, če pade kak predmet v oko?

Oko je najvažnejši del našega telesa; nežno je, a vendar izloženo često lažjim ali težjim poškodbam. Najmanjši prah, mušice in druge stvari, ki padejo v oko, povzročajo neznošen občutek, včasih celo velike bolečine, a ne samo to, temveč često nas obhaja srh, da izgubimo oko.

Zato je dobro, da čuvamo oko in da tudi vemo, kaj nam je treba storiti v nesrečnih slučajih.

Če pade v oko prah, komadič listja, slame, kamenčki itd., nas to žulji v oko ter čutimo večjo ali manjšo bol in si želimo tega čimprej iznebiti.

V to svrhu treba odstraniti tuj predmet.

Večinoma je predmet skrit pod gornjo ali spodnjo veko. Od tu ga lahko odstraniš, če poznaš tole:

Pod spodnjo veko lahko gledaš, ako njo samo potegneš navzdol, a oko gleda navzgor.

Pri gornji vekci pa delaš obratno. Bolnika mora gledati navzdol, n. pr. na svoj nos, tedaj primeš z eno roko za gornje trepalnice (laske vek) ter jih potegneš navzgor, a s kazalcem druge roke pritisneš na lanko na samo veko tako, da se ta obrne.

V slučaju, da najdeš kak predmet v oku, odstrani ga! Mehak, čist žepni robec zložiš, da tvori sredina robca oster ogel. Njega namočiš v čisto vodo ter nežno brišeš ono mesto, kjer vidiš predmet, da se ta ujame na robcu. Bolečine zmanjšaj s hladnim vlažnim oblogom, ki ga prekriješ s suhim robcem.

Ako ti to ne uspe, zaveži oko in stopi brž k zdravniku.

Pomni dobro! Ne drgni očesa, ker s tem samo povečaš bolečine, a ne dosežeš ničesar.

V nekaterih krajih imajo ljudje neumno navado, da si devajo v takih slučajih pod veko ovsneno srno. Seveda se s tem oko samo občutneje oškoduje.

Pri otrokih bodi oprezen. Otrok se večkrat jako brani, če pa hoče tedaj nespretna roka oko s silo odpreti, ga lahko poškoduješ. Poišči tedaj raje zdravnika! Živo apno ali lastavičino blato ne smeš nikdar izprati z vodo! Izperi ga z mlekom ali oljem ali ga izbriši z robcem, ki je namočen v olje ali mleko. Dr. R. L.

Dekle pridna, zdrava in močna, iz poštene krščanske hiše, se sprejme za vsa hišna dela. Prednost imajo one, ki so izučene šivanja. Plača po zmnožnosti. — Več se izve v trgovini pri Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

Delo na vrtu v oktobru.

Čas hiti, za nami so dolgi, topli in solnčni dnevi. Gosta megla se vlači zjutraj in zvečer in nam naznanja, da je jesen s svojimi kratkimi dnevi tu, in da prav kmalu nastopita mraz in zima. A dobra je v jeseni megla; če je ni, je nevarno za slano, ki pomori vse poletno cvetje. Rastlinam, ki prezime na vrtni gredi, ne škoduje slana, le pokriti jih je treba za zimo. Cvetice, ki jim mraz ne škoduje, so cvetice trajnice. K tem prištevamo potonke, bele in rufne lilije, funtkije, anemone, krizanteme, nekatere vrste nageljev, juke in še druge. Enoletne in dvoletne cvetice nam vsahnejo, če jih popari slana. Da pa popolnoma ne izginejo z vrta, naberejo sedaj semena od njih, da ga posejemo že sedaj pri nekaterih in spomladi pri drugih. Seme nabiramo v suhem vremenu. V ta namen odrežemo odevetek že zrele cvetove, jih še nekoliko posušimo, potem zdrobimo z rokami, preplujemo in prepišemo.

Seme od zelenjadnic nabiramo na sledeči način: že zrele vrhove porežemo in spravimo v primerno posodo, najboljšo jerbas ali globoko rešeto, katero pokrijemo s papirjem ali kakim slabim prtom in damo na suho, da se glavice odpro in da izpade seme. Da očistimo seme plev, ga preplujemo in prepišemo.

Med zelenjadnice, ki se sejejo v jeseni, spadajo sledeče rastline: zimska solata, radič, motovilec, špinača; nekateri sejejo tudi peteršilj in zeleno že v jeseni, a vselej se to ne obnese. Izmed cvetic pa sejejo mačehe, potonice, marjetice in silone. Prezimovanje gori imenovanih cvetic ne dela nobenih težav. Najbolje je, če jih pokrijemo v pozni jeseni, ko začne že zamrzovati, s smrekovimi vejami, ker take veje zabranijo preveliko mokroto. Pokrivati jih z rastlinskimi odpadki ni dobro radi tega, ker v mokri dolgi zimi seguljejo nežne koreninice pod seprito odejo.

A ne samo sejati, tudi nasajati je treba nekatere cvetice v jeseni. Izmed teh so najbolj znane hijacinte, tulipani, narcisi, jonkvilji, vrtno veternice in zlatice.

Vrtni hijacint spada med cvetice čebulnice. — Iz te čebule požene v zgodnji spomladi po eno ali dve, malokdaj po več belih in pa nekaj pasastih listov. Vsaka het nosi poldrug decimeter dolg klas prekrasnega cvetja v beli, modri, rdeči, žolti, višnjevi in vijoličasti barvi. Gredica s cvetočimi hijacinti je res prekrasna. A ne samo za oko, tudi za nos je hijacint nekaj posebnega. Lepota in vonj sta največji dobrini te cvetice. Vrednost je pa tudi v tem, da cvete v spomladi, ko še ni mnogo cvetja v vrtni gredi. Čebule je najboljšo naročiti iz Holandskega. Tam imajo cele travnike hijacint in tulipanov, ter jih razpošiljajo po celem svetu. Ko jih pa enkrat imamo, se razmnožuje same po stranskih čebulicah, ki nastanejo v starih čebulah. Te stranske čebulice odločimo od glavnih in jih med te posadimo. Cvete šele tretje leto po prvi nasaditvi.

Gredice hijacint pripravimo v jeseni, dokler še ne zmrzuje. Rodovitno vrtno prst pomešamo z drobnim peskom (mivko). Meseca oktobra in še novembra napravimo

gredo, kamor hočemo posaditi čebule. Na dno denemo 40—50 cm visoke kompostnice, pomešane z dobro preležanim kravjim gnojem, po vrhu pa 15—20 cm drobne in rahle prsti pomešane z mivko. V tako pripravljeno gredo nasadimo čebule 5—8 cm globoko in 15—20 cm narazen.

Ko začne zamrzovati, pokrijemo gredico z listjem ali slamo, lahko tudi s smrekovimi vejami ali drugimi vrtnimi odpadki.

Ravno tako posadimo čebule tulipanov, narcis, jonkvilov, vrtnih veternic in zlatice.

Pobilajte muhe.

Zadnje deževje nam je prineslo jesen v naravi. Hladno vreme je prineslo smrt tudi muham. Kar jih je ostalo, so se zatekle v topla stanovanja kjer bodo prezimile. Te muhe bodo prihodnje leto po srečno prestani zimi legle nov zarod. Boj z muho ne sme sedaj v jeseni prenehati, marveč se mora nadaljevati. Z enako skrbjo moramo pobijati preostale muhe, ki bodo prihodnje leto zaplodile številni zarod muh. Zato pobijamo prezimujoče muhe. Teh muh je malo, počasnejše so in lene. Uničenje vsake muhe pomeni par stotin muh manj v prihodnjem poletju. Uničujte muhe povsod: v sobah, kuhinjah, jedilnih shrambah, obratnih prostorih, prebivališčih, hlevih itd., sploh povsod, kjer se skrivajo prezimovalke. Po zimi je boj proti muham najuspešnejši in najlažji. Pobijajte muhe povsod!

Društvo babc svolm članicam.

Oblastni odbor ljubljanske oblasti je blagovolil razdeliti med vrčne in potrebne babice 126.000 Din tako, da so dobile one izbrane po 500 Din enkratne podpore; to je že lep denar, ako ga uboga babica, ki ni vajena obzirnosti s strani njenih predstojnikov, dobi tako nepričakovano. Zato moramo biti hvaležne našim gospodom, posebno zdravstvenemu šefu gospodu dr. Brecljnu, kateri se je v svo vneto zavzel ubogega zatiranega babiškega stanu, ter gospodu dr. Dolšaku, kateri nam vedno rad pomaga in svetuje.

Po ukazu in uredbi g. zdravstvenega šefa se je sestavil osmutek, po katerem bi se babiški stan v gmotnem položaju znatno zboljšal. Seveda je to za enkrat le naredba, katera žaka na ugodno rešitev. Kakor hitro bo ta naredba, kar je v sedanjih težki krizi zelo težko, podpisana in odobrena, Vas bodedo pravčasno obvestile, da si preskrbite zato potrebne listine s primernimi prošnjami.

Na babice pa stavim prošnjo, da se vedete vse tako, da boste lahko pričakovale od strani Vaših političnih in duhovskih oblasti povsem dobra in lepa naravstvena spričevala, ker se bo oziralo, kakor smo obveščene, le na poštene osebe, katerim se bo mogla brez pomisleka poveriti tako težko in odgovorno mesto. Nastavljenih bo nanreč, ako se posreči ta lepa in za naše babice potrebna odredba, nekaj nad 150 babic za ljubljansko oblast, s primerno mesečno plačo. Istotako je mišljeno tudi za stare, pomoči potrebne babice, tako da se bo tudi babica mogla na starost odpočiti ter uživati sicer skromno, a vendar dobrodošlo pokojnino.

Tudi na Oblastni odbor mariborske oblasti smo se tozadevno obrnile, le da do danes še nismе dobile odgovora.

Društvo ima zelo dobro ohranjeno babiško torbico, ki se bo za primerno ceno oddala; če jo katera potrebuje, naj se javi ali osebno ali pismeno na t. št. predsednice Kat. Kvartir, Ljubljana, Poljanska cesta 17.

Bog pozdravlja ves svet, a malokateri mu odzdravi.

K Bogu ljudje šepajo, k vragu pa teko.

Francka Zupančič:

Moj fantek.

I. Nebo mojega Francka.

Nad naravo, ki je že snivala v večernem mraku in tišini, se je obokovalo modro in jasno nebo. Tišina vsepovsod, v hišah, v naravi, ampak tam gori v višavah se je vprav začelo sevanje svetov neskončnosti. Bila je to ura namenjena in odločna mojemu sinku, ura resna in jasna, v kateri se privije tesno v moj objem in poslušaj s srccem, z usteci zaokroženimi in poslušaj napeto s temnimi očki, ki se mu širijo in svetijo in divijo.

In tudi ta večer sva stopicala tesno objeta po samotni cesti tam zunaj vasi. Njegovi ročici sta me objemali krog vratu in sveži ličesi sta se sladko pritiskali k mojemu obrazu. Sanjala sem, sanjala in molčala. Naenkrat pa se je ozrl Francek proti nebu. Kazoč s prstom: »Mamica, mamica, koliko lučick«

Še tesneje sem ga privila k sebi, na srce, mu pogledala globoko v oči in kazoč mu nebo, vse posuto z zvezdicami, dejala: »Glej, Francek moj, tam gori v raju biva Bogec. On je star in tisoč in tisoč let mu je. Njegove oči zro venomer z dopadajenjem dol na zemljo, ki jo je ustvaril on. Dolga, belo-siva brada mu pada na prsi in sveto čelo mu obdajajo kot sneg beli kodri. Sedi v nebesih na zlatem prestolu, ker je kralj vseh kraljev. Toda nima v roki žezla. Zadošča mu vzdigniti samo prst in na en sam njegov migljaj so mu pokorne zvezde in luna in mu hite nasproti. Njegov prestol obdaja tisoč in tisoč angeljev, ker pristrčno ljubi otročiče in angeli so sami pridni otročiči, ki imajo krila kakor ptičice. Ravno sedaj je Bogec ukazal svojim angelcem prižgati zvezdice, da razsvetle noč. In angeli hite od zvezdice do zvezdice in jih prižigajo. Glej Francek, glej kvišku! Tam, tukaj, tam in še in še... In zopet ena, in še ena... Povsod bleste in migljajo — vedno nove in nove, tisoč in tisoč jih je!

In čez dan polože angeli ob vzožje božjega prestola tisoč in tisoč svečic, s katerimi so na večer prižigali vse te zvezdice in luno. Zjutraj pa jih vidimo gorati vse skupaj — solnce.

Ko pa solnce sije toplo in vroče, da žaja živali, rastline, cvetice, tedaj da Bog angelcem znamenje, da vzamejo škropilnice, jih napolnijo z vodo in jo škrope na zemljo. Tisoč in tisoč kapljic dežuje, krepča in napaja živali, rastline, cvetice. Pozimi pa, ko je mrzlo, padajo te kapljice na zemljo kot bele in mehke zvezdice, snežinke, ki se nabirajo na strehah, na drevju in na polju. Toda ti se ne bojiš snega, ker Bogec misli tudi na te in ti da tople čevljičke, topel plašček, rokavičke in čepico iz volne, ki ti pusti rasti ovčkam na hrbtu.

O, Francek, da bi ti le še vedel, kako dober je Bogec! In zato se vsi oziramo vanj. Imamo oči, da jih lahko obrnemo nanj, kvišku — mi, konji, psi, ptički, metuljički, vsi, vsi, tudi ribice, ki plavajo v vodi, vsi, vsi gledamo kvišku k dobremu očku in se mu zahvaljujemo.

In glej Francek moj, zdaj ga gledaš tudi ti s svojima očkan..., ki sta trudni in zaspančkani. Tudi zate je on ukazal svojim angelcem prižgati vse zvezdice, da bi te v temi ne bilo strah. On ve, da si priden, da ljubiš mamico in kadar je otrok priden, mu pošlje Bogec z neba angeljčka z zlatimi perutnicami, da ga čuva, da ga vodi in opominja vedno k dobremu. Ti ga seveda ne vidiš, toda on te že čuva, se ti smehlja in te blagoslavlja.

Z mehkim, zaspanim glasom, z očki

majčkenimi, majčkenimi je šepetal moj Francek: »Dragi, dragi, dobri Bogec, kako zelo te imam rad!« — Potem je klonil svetlolaso glavico na mojo ramo. zaprl temni očki in — — zaspančkal.

Dete, dete moje, da bi vedno zrlo takšno nebo!

Bog odmeri ramena po teži tovara.

Kdor nima nobenega križa, naj si ga hitro sam izteše.

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

Za naše male.

Hrast.

Lepega poletnega dne je bilo. Ves svet je ležal v poletni krasoti, kakor odprta knjiga, iz katere naj bi ljudje brali in se ravnali po njenih naukih. Vse pa je obdajala zlata solnčna luč.

Vse v vasi je bilo veselo, samo en kmet je hodil z žalostnim obrazom okoli svojega domovja. Mnogo nesreč ga je obiskalo v zadnjem času; hišo so mu zarubili, ker ni mogel plačati davkov; huda bolezen mu je pobrala živino, polje mu je slabo obrodilo. Bil je nesrečen v pravem pomenu besede.

Nič bi mu ne bilo, če bi vragu zapisal svojo dušo, le da bi si pomagal. In glej, komaj je to mislil, že je stal pred njim. Pa sta začela razpravljati; kmet je zahteval visoko vsoto denarja, ki ga bo rešila vseh nepravil, vrag pa je zahteval njegovo dušo. Kmet je pristal na to, toda dušo naj pride iskat šele tedaj, ko bo odpadlo vse listje.

Ha, kako si je peklenški mojster veselo mel roke! Kako je z veseljem in zanimanjem opazoval naravo, za katero se drugače še menil ni!

Javorjevi listi so se začeli spuščati k

tlom; tudi breza, češnja in lipa so porumenele. Vrag je prišel h kmetu:

»Ali bova šla?«

»Bukve in jelše so še zelene.«

Stga sedaj še odveteli, jima porežemo vršičke in ju precepimo v lonce. Za potakrico vzemi 1 decm dolgo mladiko, ki stoji na koščku starine, vtakni spodnji del v namočeno z drobnim peskom pomešano zemljo. Ko si vse posadila, postavi lonec za nekaj dni v senco, da jih solnce ne zapali. V kakih 3—4 tednih se primejo in napravijo korenino. Čez zimo jim daj suh prostor v nezakurjeni sobi ali pa v kleti. Te vrste nagelji sicer ne preži me na prostem, a za mrz niso preveč občutljivi.

Vrag je ponoči poslal vihar in slano in je drugo jutro zopet prišel:

»Vse listje je rumeno.«

»Kaj, če je rumeno, odpadlo pa le še ni. Odpasti mora, taka je najina pogodba. Le poglej jih, hraste, kako drže svoje listje!«

Hu, kako je vrag urno splezal na hrast in začel s krepplji trgati listje raz njega! — Toda pri vsakem starem, suhem listu je bil že poganjek za nov list v prihodnji pomladi.

Vrag je videl, da ga je kmet prekanil.

Z groznim vriščem se je vrnil v svoje kraljestvo. —

Ti pa poglej hrastove liste, ki so ob robu natrgani od vragovih kreppljev!

Zakaj je napačno?

Vidmarjev Peter je stavil v zelo veseli družbi to-le vprašanje:

»Kdo zna ponoviti tri stavke brez pomote, ki bi mu jih povedal?«

Vsi ogorčeni so ga prijatelji vprašali, če jih ima res za tako neumne, da bi tega ne znali.

Peter jim je rekel, da to kar lahko dokažejo kar po vrsti.

Čedinov Janko je bil prvi.

Peter prične:

»Kako ti je všeč moj novi klobuk?«

Janko je stavek čisto prav ponovil.

Drugi stavek:

»Katera je tvoja najljubša jed?«

Tudi tega je Janko dobesedno ponovil.

Peter: »To je bilo napačno!«

Velikansko razburjenje med prijatelji. Janko kriči: »Zakaj je bilo to napačno?«

Peter pa se oglasi: »Zato, ker stavka nisl ponovil, ampak si odgovoril nanj. Saj smo se vendar dogovorili, da vsak stavek samo ponovimo.«

Zdaj se je vsem posvetilo. Vsi so že hoteli priti na vrsto. Poskušnjo pa je prestal samo Nackov Miha, ker je ves čas mislil, kakšno nalogo ima.

Zgodbe iz jesenskega gozda.

I.

V gozdu je stanoval strček jež. Vsak dan je hodil na lov za tolstimi hrošči, debelušastimi miškami in masnimi črvi, ki so se kar cedili od same maščobe.

Prav priden je bil zdaj v jeseni, ker — ker — bo moral kmalu spat. Da si pripravi lepo zalogo masti pod svojo bodičasto kožo, se je oborožil celo s sulico, če bi se mu morebiti kdo izmed njegovega izbrnega kosila hotel postaviti po robu...

Le pogledite tu dva junaka: našega ježa in dobrodušnega hrošča, ki se je prišel solnčit v zadnje topleje žarke jesenskega solnca!

Radoveden grm se sklanja, da sliši njun pogovor. Poslušajmo tudi mi, kaj si pripovedujeta? Kakšen je njun pogovor? Prav zelo prijateljski menda ne. — Zakaj?

II.

V bližini lepe rdeče nušnice je imela družina strica ježa svoje bivaljšče. Mati ježevka je prav pospravljala in je poslala očeta in sitno otročad ven na solnce.

Saj vidite, kako toplo in prijazno sije solnčec v lepih jesenskih dneh! Pa sta stopila podjetna fanta pred očeta, naj ju vendar pusti vsvet, ki je tako lep, ves solnčen in zlat.

Oče je vedel, kogar prime veselje za pot, tega ni mogoče več držati doma. Globoko se je zamislil oče, kaj naj prav za prav pove sinovoma za pot. Vsi trije so molčali za hip.

Nato je spregovoril oče ter je otrokoma, ki sta hotela v svet, svetoval, naj se v nevarnosti vselej poslužita tistega orožja, ki ga je Bog dal vsakemu ježu.

Grmovje je prikimalvalo temu modremu nasvetu, ko sta ježka odšla.

Ali veste, katero orožje je mislil oče jež?

